

NGUYỄN ĐÌNH TOÀN

Một phần ăn muộn

MỘT PHẦN ĂN MƯỘN

Nguyễn Đình Toàn

***VĂN số 149
01-3-1970***

một phần ăn muôn

Nguyễn Đình Toàn

Bìa: M.C.P

Nguồn: Internet

Trình bày: Muôn Phương

Muôn phương góp lại, trả về muôn phương

một phần
ăn muộn

NGUYỄN ĐÌNH TOÀN

TẤT CẢ CHỈ CÒN LÀ SỰ TÒ
MÒ LẠNH NGẮT BÂY GIỜ

ANH muốn nhớ lại, muốn thử khơi dậy, bằng hình dáng em phủ kín dưới những lớp áo, bằng những điều em muốn nói, và còn gì nữa, tất cả đã bị bóp méo, làm cho lệch lạc đi, trở thành bất động, hoặc đã chuyển động quá nhanh, anh muốn xếp đặt cho có trật tự, nhưng còn để làm gì?

Ph. nói:

– Em không muốn anh nghĩ về em như thế.

- Nhưng em biết anh nghĩ gì về em.
- Có điều gì anh nghĩ về em mà em không biết đâu.
- Tốt hơn chúng ta không nên nhắc lại chuyện ấy nữa.
- Em đâu có muốn nhắc làm gì. Thà chúng ta không gặp lại nhau. Nhìn thấy anh có bộ mặt như thế.
- Em muốn anh phải có bộ mặt thế nào?
- Anh tưởng em đã yêu một người khác sao?
- Không. Anh không tưởng, không biết. Anh không biết gì về em kể từ ngày em bỏ đi.

Những lời đối thoại trao di, trả lại, lâu lâu giống như trái banh của những

đứa trẻ, chúng tôi đã nói với nhau bằng những tiếng nói trẻ con, và chính trong cái lúc thực sự thấy mình trẻ con như thế, tôi lại cảm thấy yêu nàng, ý muốn và những tiếng nói bám chặt lấy trí óc, ký ức, thành một khối đặc sệt, tôi không phân lìa ra được, rút cuộc tôi có cảm tưởng hình như chúng tôi chỉ biểu lộ được ra, đang nói với nhau, mặt trái của câu chuyện, và đó là điều làm tôi sững sờ, và chính trong mặt trái của câu chuyện đó (những điều lập đi lập lại) trong dáng điệu vừa thân mật vừa xa lạ của nàng, những sợi tóc đen biến thành nâu ở ngọn, chỗ những nhát kéo đã cắt trong những lần nàng đi uốn tóc, hơi nóng của máy sấy đã làm những ngọn tóc đỏ lên, vàng trán phẳng, hai hàng lông mày tía sẫm, những móng tay cắt ngắn (một thói quen đặc biệt của Ph.), mùi thơm của thứ phấn đánh mặt, những kỷ niệm

không được rõ rệt lắm về những lần giận dỗi âu yếm, sung sướng, tất cả những thứ đó, dường như đã làm cho thấy lại mình, sự thấy lại ngăn ngại vì không phải là điều định tìm kiếm, thật ra tôi muốn thấy lại sự thân mật đối với nàng, sự rằng buộc chứng tỏ tôi không thể thiếu nàng nhưng những hình ảnh, lời nói, nhìn thấy, nghe thấy, lại làm cho chỉ nhận ra chính mình, và từ đó, bóng dáng nàng càng khuất chìm thêm đi, trong lúc nàng vẫn ngồi đó. Nàng lẫn vào với bao nhiêu người đàn bà ngồi trong quán, bà chủ quán ăn mặc hờ hang với đôi chân thon dài, hai chiếc đùi màu nâu phía trên hằn dưới tấm váy bó sát, chiếc háng rộng, những cánh tay dài để trần, chiếc váy chỉ treo trên vai bằng hai sợi dây nhỏ, hở một phần phần ngực, những người con gái khác đeo những cặp kính to bản, những mái tóc xõa sau lưng, bài hát quen

thuộc trong cuốn băng nhựa được quay lại, người nữ thân ngân loay hoay sau quầy hàng bóng in vào tấm gương sau tủ rượu, những chai rượu dài, ngắn, xanh đỏ, những đồng tiền tròn, răng cưa để lại trên những chiếc đĩa sứ trắng, mùi trà, mùi cà phê, mùi rượu bia, bánh nóng, những thân hình nồng nàn, những cặp chân nhìn thấy dưới gầm bàn, những nụ cười, những hàm răng trắng nõn, thành phố sang trọng, tối tẻ, những bóng người xẹt đi xẹt lại trong các tấm gương gắn trên mấy chiếc cột vuông.

Một đời sống hỗn tạp đồng thời hiện ra theo một trật tự rõ ràng.

Bỗng nhiên tôi nhìn lên chiếc cổ vươn dài của Ph., chiếc cổ thon nhỏ và đôi mắt long lanh của nàng, đôi mắt bao lần tôi đã nhìn thấy bóng mình thu nhỏ trong đó, đôi mắt phản chiếu những

thời khắc nhất định của một ngày, đôi mắt đã nhìn những con cá nhỏ bơi trong chiếc cốc bằng thủy tinh, nhìn những bông hoa thả trong chiếc bát nhỏ ở đầu giường; cái lưng, cái gáy nàng, nhưng tôi đã lại xa với câu chuyện đang nói với nàng. Biết bao nhiêu điều cứ mỗi phút lại ló ra, kéo nàng ra khỏi mớ hình ảnh chẳng chịt, hỗn độn, nhưng rồi lại giấu nàng sâu thêm dưới chính nó.

Bây giờ có lẽ đã mười một giờ. Những mảnh nắng bám trên mấy bức tường của dãy lần đằng trước đã rút cả đi từ bao giờ. Nắng chói chang giữa mặt đường. Trên những thân cây nứt nẻ, màu óng ánh của những đám rêu hoe vàng trông mịn màng. Những thùng rác để ở hai bên lề đường đã được mang hết đi.

Ph. nói:

– Anh có biết cái gì đã làm em sợ anh không?

Tôi nhìn nàng chờ đợi câu nói tiếp.

– Sự yên lặng. Anh không thấy có nhiều lúc ngồi với em cả giờ anh không nổi một điều gì à?

Tôi bảo:

– Anh nghe em.

Nàng có vẻ buồn:

– Không phải em có ý trách anh. Nhưng đó là những lúc em cảm thấy thực sự xa anh.

Tôi nói:

– Em hiểu đó không phải là điều anh muốn mà.

Giọng Ph. nghe thấp hẳn xuống:

– Nhưng có phải vì thế mà em thấy khác được đi đâu chứ, em đã có...

Tôi nhìn thấy trên khoé mắt nàng long lanh nước mắt.

Đó là điều ít khi xảy ra với Ph. Một năm sống với nhau, chỉ có một lần tôi nhìn thấy nàng khóc, tôi đã dỗ dành nàng nhưng không hỏi tại sao nàng khóc, bởi vì, tôi nghĩ, dù sao cũng chỉ là những nguyên do không đáng kể, đó là đêm, dường như tôi đã mơ thấy một điều gì sợ hãi, tôi kêu thét, vùng vẫy trong cơn mê, tôi thấy từ ngực mình chảy ra những vết máu, những búng máu ử ra từ trong cổ họng, hình như tôi bị thương, bị đánh đập, hình như chỉ là một cơn bệnh, tôi ho từng trận và máu ứa ra ướt đẫm trong những chiếc khăn, những giọt máu tanh nồng, đỏ tươi, tôi thức dậy từng chập rồi lại ngủ thiếp đi, giấc mơ làm tôi giá lạnh

chân tay, tới lúc tôi tỉnh hẳn lại, như thức dậy như sau một giấc ngủ bình thường, chợt nhận ra có một vẻ gì khác lạ bên cạnh, tôi quay lại sờ trên mặt nàng, thấy bàn tay ướt tôi mới biết nàng khóc, tôi gọi Ph., Ph., nàng không nói gì, tôi vỗ về nàng, hôn nàng, sau đó chúng tôi yêu nhau và ngủ lại, giấc mơ đó chẳng bao giờ tôi nói lại với nàng, và tôi cũng không hỏi tại sao nàng khóc. Khi còn ở gần nhau người ta có nhiều cách giúp nhau quên những cái khó khăn. Tôi biết rằng sức khỏe của tôi đã thực sự suy yếu. Sức khỏe, với dấu hiệu của sự yên vui cứ mỗi ngày một mất dần, tình ái trở nên mệt nhọc và giảm đi hứng thú, dù không phải tôi không còn ham muốn, có lẽ tôi đã trở nên lạnh lùng với nàng đôi chút, trong sự vô vập, đòi hỏi, âu yếm, tất cả những cử chỉ ấy tôi không thể làm với nàng mà không nhuốm một chút xót xa,

trong đêm khuya một mình tôi thức dậy, một mình nhìn ngắm nàng ngủ, đó là lúc tôi cảm thấy mình già đi trong xót thương, đời sống như con mắt khép kín, hình như nỗi cô đơn chẳng thể xâm nhập vào nàng, hình như nó đã xâm chiếm trọn nàng, tôi trở thành cái bóng chập chờn bay lượn bên ngoài, chung chạ nỗi cô đơn trong sự phân cách, sự buồn nản, nhặt nhéo đè nặng trên chân tay như một giấc ngủ bên ngoài, tan loãng, chụp xuống, thiếp đi cùng với hơi thở của nàng phập phồng trên ngực. Những giọt nước mắt hiếm hoi, đó có thể cũng là dấu hiệu cuộc tình của chúng tôi. Thực ra cũng có lúc tôi thấy điều ấy khá kỳ quặc, mặc dù bản tính Ph. không phải là người dễ khóc. Hãy nhìn ngắm gương mặt, dù đó là gương mặt của người yêu dấu, trong lúc người đó ngủ, thật cũng khó mà nhận ra được vẻ thân thuộc, gương mặt như

chiếc mặt nạ che giấu hết những gì lúc thức người đó biểu lộ. Sự lạnh lùng từ cái gương mặt bằng phẳng đó thấm qua ta như một sự từ chối khó chịu. Ngay trong lúc nàng thức, thỉnh thoảng tôi cũng bắt gặp ở nàng cái vẻ mặt, cái nét, như một thành phố có biết bao nhiêu cánh cửa đóng kín, bao nhiêu cánh cửa mở ra, thành phố khắc khổ, hân hoan, thành phố với những phép yêu thuật, quỷ quyết, mê hoặc, đó là những điều cay đắng có thể chỉ có trong tưởng tượng nhưng dần dà đã trở thành thật hay có thật và đang cố gắng biến đi, cố gắng trong sự cố gắng dàn xếp của những kẻ sống trong thành phố, như anh và em.

Tôi hỏi nàng:

– Em áng chừng khi nào giấy tờ xuất ngoại của em sẽ làm xong?

Nàng nói:

– Một vài ngày, một tuần lễ.

Nàng duỗi dài cánh tay, với ấm nước rót vào tách, gương mặt trầm tĩnh, hay ít ra cũng chỉ biểu tỏ một cách lơ là điều nàng định nói, có lẽ nàng đang bận tâm một điều gì khác, những ngày chung sống, những cơn giông thán năm, những cơn gió mùa mưa vẫn thổi vào trong phòng có lẽ nàng cũng chưa quyết định hẳn bỏ đi, có lẽ nàng bực mình chính vì sự không thể quyết định đó.

Thành phố về trưa thừa nắng, suốt con đường nhìn xuyên qua tấm kính dày không thấy một bóng người, thỉnh thoảng một chiếc xe hơi chạy lướt qua. Những gốc cây màu nâu thẫm sâu hút, kéo dài mãi về phía cuối tầm mắt, ở đó, bóng nắng, những thành tường và hè phố

đều trở thành màu xanh nhạt, thứ màu xanh có pha lẫn màu vàng, những cành cây mảnh khảnh chìa sát vào những mái nhà cũ kỹ rêu đen, tất cả hiện ra êm dịu như trong một tấm hình, những gốc cây xa hơn nữa biến thành màu trắng bạc.

Ph. nói:

– Em mong mình sẽ dàn xếp được với nhau.

Tôi bảo:

– Dĩ nhiên anh cũng muốn như thế. Nhưng không phải vì vậy mà em...

Ph.:

– Chúng ta tìm cách dàn xếp với nhau chứ không phải tìm xem ai sẽ bỏ nhiều hay ít điều kiện của mình. Em mong anh cũng nghĩ thế.

Tôi nắm lấy bàn tay nàng:

– Anh cũng mong anh làm nổi việc ấy.

Những tiếng nói mỗi lúc như tự nó thắt chặt thêm sự khuyến khích và dường như lại biến thành một điều gì có vẻ bất đắc dĩ. Có lẽ cả hai người đều chỉ muốn nói đến những điều trấn an mình, thiếu quả quyết, trò chơi kéo dài quá đáng sắp trở nên lỗ bịch.

Tôi nói:

– Có lẽ anh cũng chẳng nên nói thêm gì với em nữa. Anh mong em trở lại. Nhưng anh cũng muốn em suy nghĩ trước đã.

Ph. cúi đầu nói nhỏ:

– Thôi, anh cho em đi.

Ph. ra khỏi quán. Nàng đi khuất ngay vào một khúc rẽ để tôi không thể nhìn thấy nàng. Còn lại một mình trong quán tôi nghe một lúc muôn vàn tiếng động, nhìn một lúc hàng dãy những khuôn mặt xa lạ đang cười nói, ngửi thấy những mùi thơm lẫn lộn, nhớ tới một lúc căn phòng tẻ lạnh của mình, những cành cây ấm áp tắm đắm trong nắng vàng những sớm mai dậy muộn nhìn thấy ngoài cửa sổ, những giọt sương long lanh trên đầu các ngọn cỏ lúc xuống phố dạo chơi, tiếng nói trong trẻo của nàng vui vẻ hẹn về đúng giờ, mùi hăng thơm của những trái khô từ cánh đồng thổi lại, nhớ tới bông hoa thả trong chiếc ly để ở đầu giường, nhớ mùi thơm trên những ngón tay nàng, nhớ tới những rặng thông reo thi với sóng biển, những cánh rừng cao trên núi, tím xẫm trong bóng chiều, nhớ những con chim chìa vôi yên lặng vẫy

đuôi bên mép nước thông thả đi bước một bên những con sóng rạt rào đổ trắng trên cát, những thuyền bè đánh cá trở về mang theo mùi tanh tươi, cả một chuỗi ngày biến đổi, kéo lê nhẹ nhàng trong trí nhớ mù mịt đang cố bắt lại những đầu mối, những ngày vui sướng như cánh buồm căng lướt trên mặt biển xanh, những đêm sụp xuống nhanh chóng với hơi ấm của ngày còn sót trên mặt cát bay hết trong một vài cơn gió, vị nước biển mặn chát trên đầu lưỡi những đêm trắng bơi lội một mình, những ngày mưa biển và trời nối liền với nhau bằng một màn nước lê thê, cả cái tỉnh lỵ nhỏ bé rét cóng run rẩy trong những cơn giông dữ dội thổi từ ngoài khơi vào, thân thể tan biến thành hàng ngàn những tiếng động, trăm ngàn cảm giác, một mình cô đơn gấn chặt trong những trận gió vùn cây cối oằn oại, reo rào rào trên những mặt

tường. Tình yêu có lẽ cũng chỉ là sự đâm đui, những cơn mơ tưởng người ta có thể chấm dứt, ra khỏi hay tiếp tục.

Tôi kêu người bồi lại trả tiền, nhìn ra ngoài trời nắng, tôi mở cửa ra đường, đi kiếm một quán ăn, có lẽ tôi cũng cần một bữa ăn đầy đủ. Trời cao, khoảng trời lọt vào giữa hai hàng cây song song hai bên lề đường xanh biếc, trên những ngọn cây những chiếc lá non lẫn vào những cành khô mục, có những trái cây màu nâu, có những chùm me đã quắt lại, tôi tự nghĩ, giờ này có lẽ Ph. đã về đến nhà nàng, có lẽ nàng còn ngồi trên một chiếc taxi đang chạy. Thành phố quen thuộc, những ngày tháng quen thuộc, và đời sống diễn ra không ngoài những gì có thể dự đoán, nhưng đó cũng chỉ là một cách dự đoán, một cách tưởng tượng. Tưởng tượng như những bóng nắng, những cơn

mưa bám bên ngoài thành phố. Thành phố tự giấu kín nó sau những bức tường dày, những cánh cửa đóng kín, những lầu cao. Những đường phố, những ngõ ngách, công xưởng tôi đã đi qua, không biết bao nhiêu lần, nhưng hình như tôi vẫn không thể tưởng tượng nổi kích thước thật của nó, những cửa hàng rạp chiếu bóng, quán bán hoa (nơi Ph. vẫn thường mua hoa hồng), thành phố và kỷ niệm, có lẽ chúng tôi đã không thể yêu nhau bởi vì chúng tôi đã không cùng làm quen được với thành phố. Tôi vẫn chưa thể nhận ra những phương hướng đích thực của những căn nhà, đôi khi tôi tưởng cái cao ốc nhìn thấy khi đi ngang qua một khu phố, ở phía bên phải công viên mình dự đoán, lúc tới gần tôi mới biết là không phải. Nhưng lúc này đây thì khu phố hay những tủ kính của các quầy hàng, những thị dân quen thuộc và xa lạ

đều chẳng ăn nhập gì với sự nôn nóng trong lòng tôi cả. Hình như tôi đã quá yếu lòng trong câu chuyện, trong cách đối xử với Ph. Tôi cố tìm ra bằng chứng của sự yên lòng đó nhưng không được. Thực ra, nếu nàng tưởng tôi yêu nàng đến không thể thiếu nàng, có lẽ nàng đã hiểu tình cảnh của chúng tôi một cách không đúng lắm. Nhưng, nếu không có nàng? Có thể tôi sẽ sống những, ngày tháng nhạt nhẽo, mong nhớ nàng. Nhưng có lẽ nàng cũng không nghĩ như thế đâu. Trong mắt nàng tôi đọc thấy sự buồn rầu, thấy sự khẩn khoản, có lẽ nàng cũng đau lòng như tôi. Đáng lẽ chúng tôi không nên đối xử với nhau như vậy. Không nên bỏ nhau. Nhưng có một cái gì đó, cứ mỗi lần chúng tôi tìm cách nói chuyện với nhau thì câu chuyện xui dục cho tôi trở thành mê hoặc hay điên người lên, và tôi không thể nào chịu được, dù rằng tất cả

những điều đó chỉ diễn ra âm thầm trong ý nghĩ của tôi, một thói xấu, đôi khi tôi lại quá yếu mềm, tôi đã sống với nàng như chính nhờ nàng mà tôi sẽ xóa mờ được đi một nỗi khổ tâm nào đó, và càng ngày càng đắm đuối vào cơn ao ước kỳ lạ này, tôi chán ngấy, và tất cả sự chán nản, ngây ngất đó, chẳng bao giờ hiện ra rõ ràng cả, nó lẫn khuất trên cái gáy trắng cao của nàng, trong lúc tôi nói yêu nàng và trong những lúc tôi ngồi một mình.

Tôi bước vào quán ăn, gọi một phần ăn, tôi đói và ăn ngẫu nhiên. Người hầu bàn mang tới cho tôi một chiếc khăn trắng nóng có tẩm một thứ nước hoa vẫn thường thấy trong các tiệm cắt tóc. Người tớ gái còn trẻ, thân hình chưa nẩy nở hết sau tấm áo choàng bằng vải thô. Một lần nữa tôi lại nghe những tiếng thì

thăm cười nói của những khách hàng trong quán, những ly nước trà, những ly rượu, những ly bia sủi tăm và ánh sáng chiếu óng ánh trên thành thủy tinh của những chiếc ly, chiếc quạt máy có chân đứng quay vù vù trước mặt, tôi chóng mặt và trong một lúc tôi tưởng như nhìn thấy lại Ph. lớn vồn trước mặt, câu chuyện với nàng vẫn chưa chấm dứt, sẽ chẳng bao giờ chấm dứt...

NGUYỄN ĐÌNH TOÀN

*(Trích Tập san văn chương tư tưởng
nghệ thuật VĂN. Năm thứ 7, số 149.
Ra ngày 01.3.1970. Trang 37-44)*

